

Ondernemersvermogen schenken of erven

Om het voortbestaan van een onderneming niet in gevaar te brengen kent de Successiewet de bedrijfsopvolgingsregeling. Deze regeling is met de komst van de vernieuwde Successiewet in 2010 verruimd.

Verkrijgt u door een erfenis of schenking geld of andere vermogensbestanddelen, dan moet u hierover erf- of schenkbelasting betalen. Dit geldt ook als u een onderneming of aandelen in een BV erft of geschonken krijgt. Wilt u de onderneming voortzetten, dan kan betaling van deze belasting het voortbestaan van de onderneming in gevaar brengen. Vaak bestaat de erfenis namelijk alleen of voor het grootste deel uit die onderneming of aandelen. Geld om de belasting te betalen is er vaak onvoldoende en kan alleen als er ondernemingsvermogen wordt verkocht of geld aan de onderneming of BV wordt onttrokken.

Bedrijfsopvolgingsregeling vanaf 2010: vrijstelling

Als u ondernemingsvermogen of aandelen in een BV verkrijgt, dan is daarvan 100% voorwaardelijk vrijgesteld van erf- of schenkbelasting als de waarde van de objectieve onderneming niet groter is dan € 1.000.000. Is de waarde meer, dan geldt een voorwaardelijke vrijstelling van 83% over het meerdere. Voor de belasting die eventueel nog is verschuldigd, kan tien jaar rentedragend uitstel van betaling worden verkregen. Bij de verkrijging van aandelen geldt deze vrijstelling alleen voor dat deel van de waarde dat toerekenbaar is aan echt ondernemingsvermogen. Voor aandelen in een pure beleggings-BV geldt de vrijstelling niet.

Tip! Om in aanmerking te komen voor de vrijstelling en/of het uitstel, moet u tegelijkertijd met de aangifte erf- of schenkbelasting een verzoek indienen bij de Belastingdienst.

Na vijf jaar is de voorwaardelijke vrijstelling definitief. Voldoet de verkrijger niet voldoet aan het voortzettingsvereiste van vijf jaar, dan vervalt de voorwaardelijke vrijstelling en moet alsnog belasting worden betaald.

Het begrip ondernemingsvermogen

De bedrijfsopvolgingsregeling is van toepassing bij de verkrijging van 'ondernemingsvermogen':

- een (gedeelte van een) materiële onderneming, zoals een eenmanszaak of een firma-aandeel.
- een (gedeelte van een) medegerechtigdheid.
- vermogensbestanddelen (aandelen) die tot een aanmerkelijk belang behoren, maar alleen voor zover de BV een materiële onderneming drijft of een medegerechtigdheid houdt. De bedrijfsopvolgingsregeling geldt niet voor meegetrokken aanmerkelijk belang, maar weer wel voor een fictief aanmerkelijk belang.
- ter beschikking gestelde onroerende zaken. De onroerende zaken moeten dan wel door de erfflater of schenker ter beschikking zijn gesteld aan zijn of haar BV en deze BV moet een materiële onderneming drijven. Bovendien moet de verkrijger tegelijkertijd ook aandelen in die BV krijgen.

Tip! Een materiële onderneming is een onderneming van kapitaal en arbeid met als doel het behalen van winst. Er moet sprake zijn van meer dan normaal vermogensbeheer. Bestaat een BV gedeeltelijk uit beleggingsvermogen, dan mag dit vermogen worden meegeteld tot maximaal 5% van de waarde van het ondernemingsvermogen. Het beleggingsvermogen is het saldo van de beleggingen en de daarvoor aangegane schulden.

Bezitseis

De bedrijfsopvolgingsregeling uit de Successiewet kan alleen worden toegepast als de onderneming, de medegerechtigdheid, de aanmerkelijkbelangaandelen of het ter beschikking gestelde onroerende goed minimaal één jaar voorafgaand aan het overlijden of gedurende vijf jaar voorafgaand aan de schenking bij de erfflater of de schenker in bezit zijn geweest. Voor de verkrijger geldt een voortzettingseis van minimaal vijf jaar.

Voortzettingseis

De verkrijger moet nog minimaal vijf jaar winst blijven genieten uit de verkregen onderneming of medegerechtigdheid. Bestaat de verkrijging uit aanmerkelijkbelangaandelen, dan mogen deze vijf jaar lang niet worden vervreemd en moet de BV winst uit onderneming of medegerechtigdheid blijven genieten. Gaat het om een ter beschikking gesteld pand, dan moet het pand nog vijf jaar lang dienstbaar blijven aan de BV.

Ondernemersvermogen schenken of erven

Schenken van aandelen

Wanneer u aandelen in uw BV schenkt, dan moest u in het verleden 25% inkomstenbelasting betalen over de waarde van de aandelen verminderd met de verkrijgingsprijs. Het nadeel is dat u bij schenking zelf geen geld ontvangt, maar wel belasting moet betalen. Daarom is vanaf 2010 in de inkomstenbelasting een doorschuiffaciliteit opgenomen. De verschuldigde inkomstenbelasting hoeft niet te worden afgerekend, maar de claim mag worden doorgeschoven naar de verkrijger van de aandelen.

Het doorschuiven van de claim kan alleen als de BV waarin de aandelen worden verkregen een materiële onderneming drijft. Daarnaast moet de verkrijger al drie jaar voor de schenking bij de BV in dienstbetrekking zijn of al drie jaar statutair bestuurder van de BV zijn.

Tip! Wilt u niet de aandelen in uw holding-BV, maar in de werkmaatschappij schenken, dan kan geen gebruik worden gemaakt van de doorschuiffaciliteit. Het is dan namelijk niet de directeur-groootaandeelhouder (dga) zelf die de aandelen schenkt, maar de holding. Neem daarom contact op met uw SRA-Adviseur. Hij of zij kan u adviseren over mogelijkheden om deze wens toch zoveel mogelijk te realiseren.

De doorschuiffaciliteit bestaat al langer bij vererving van aandelen. Vanaf 2010 wordt ook hier de eis gesteld dat de BV een materiële onderneming moet drijven. Deze beperking is van grote invloed op bestaande estateplanningen.

Tip! Wilt u gebruik maken van de doorschuiffaciliteit, dan moet u een verzoek indienen bij de Belastingdienst.

Erven of verkrijgen van preferente aandelen

Preferente aandelen zijn aandelen waaraan bepaalde voorrechten zijn verbonden. Volgens Staatssecretaris De Jager van Financiën is de houder van preferente aandelen geen 'ondernemer', maar belegger. Het gevolg is dat de bedrijfsopvolgingsregeling in principe niet geldt bij de verkrijging van dergelijke aandelen.

De vrijstelling geldt echter wel als de preferente aandelen zijn ontstaan en verkregen bij een gefaseerde bedrijfs-overdracht. Wel gelden de volgende voorwaarden:

- De preferente aandelen vormen een omzetting van een eerder door de erfflater of schenker gehouden aanmerkelijk belang van gewone aandelen.
- Op het moment van de omzetting van gewone naar preferente aandelen dreef de BV een materiële onderneming of hield een medegerechtigdheid.
- Bij de omzetting tot preferente aandelen zijn ook gewone aandelen uitgegeven aan een ander. Deze ander verkrijgt nu de preferente aandelen.

Tip! Volgens de staatssecretaris gaat het bij preferente aandelen alleen om aandelen die recht geven op een, al dan niet cumulatief, vast dividend. Hier moet u dus rekening mee houden op het moment dat u een start maakt met uw bedrijfsoverdracht en bestaande aandelen gaat omzetten.

Bij een bedrijfsoverdracht kan de bedrijfsopvolgingsregeling voor de verkrijger fors fiscaal voordeel opleveren. Er zijn echter ook haken en ogen aan de regeling. Neem voor het uitzetten van de beste opties daarom contact op met uw adviseur van De Keijzer Nipius & Co.

